

Roľnícke družstvo Dovalovo vzniklo 1.1.1992 rozdelením Roľníckeho družstva „Pod Kriváňom“ so sídlom v Liptovskej Kokave.

Hospodárime v katastroch obcí Dovalovo, Kráľova Lehota a Liptovský Hrádok, ktoré sú zaradené do znevýhodnených oblastí a od roku 2017 aj do zraniteľných oblastí. Družstvo obhospodaruje 838 ha poľnohospodárskej pôdy z toho je 355 ha ornej pôdy. Rastlinná výroba je zameraná na výrobu objemových krmovín pre hovädzí dobytok. Na družstve máme uzavretý obrat stáda od teliat, jalovic, kráv až po býkov. Hlavným zameraním nášho družstva je výroba surového kravského mlieka. Mlieko predávame do Tatranskej mliekárne v Kežmarku. Družstvo zamestnáva v súčasnom období 25 zamestnancov z mestskej časti Liptovského Hrádku Dovalova a okolia.

Roľnícke družstvo Dovalovo chovalo na farme 650 ks hovädzieho dobytku z toho 250 ks dojníc červeného holštajnského plemena s priemernou ročnou dojivosťou 7600 litrov.

Úhyn dojníc v dvoch najproduktnejších maštaliach kde boli umiestnené dojnice na začiatku a na vrchole laktácie začal 1.8.2020. V tento deň uhynulo spolu od 15.00 hod. do polnoci 9 ks dojníc. Veterinárny lekár bol privolaný už v popoludňajších hodinách. Odobral vzorky z orgánov uhynutých zvierat, obsah žalúdka a tiež vzorku TMR, ktoré sme zanesli do Štátneho veterinárneho ústavu v Dolnom Kubíne okolo polnoci 1.8.2020. Mali sme podozrenie na otravu močovinou. Úhyn pokračoval v nedeľu, pondelok a do utorka večera 4.8.2020 bolo uhynutých spolu 107 ks dojníc. V ďalších dňoch do 10.8. uhynulo 22 ks a od polovice augusta zostal úplne prázdny kravín č. 1 kde sme mali umiestnených 100 ks dojníc a z kravína č. 2 kde bolo umiestnených 40 ks zostalo 8 ks dojníc. Spolu nám uhynulo 132 ks dojníc.

V nedeľu 2.8.2020 bola informovaná o situácii Štátna veterinárna správa v Liptovskom Mikuláši a bola privolaná polícia, ktorá už v nedeľu popoludní zobrala vzorky orgánov, vzorky zo všetkých krmív a tiež vody z napájačiek v inkriminovaných maštaliach. V priebehu nasledujúceho týždňa bolo pitvaných niekoľko kusov zvierat a niekoľkokrát sme dávali robiť analýzy orgánov.

Prvé výsledky z orgánov a krvi, ktoré boli doručené do Štátneho veterinárneho ústavu Dolný Kubín 1.8.2020 boli ukončené 6.8.2020 a vzorka TMR z 1.8.2020 ukončená 14.8.2020. Otrava močovinou sa nepotvrdila. V orgánoch zvierat sa našli baktérie Clostridium perfringens a Escherichia coli, ktoré sa tam podľa vyjadrenia odborníkov mohli namnožiť aj po úhyne.

V pondelok 3.8.2020 bol prizvaný prednosta Kliniky prežúvavcov Univerzity veterinárneho lekárstva a farmácie v Košiciach, ktorý na základe laboratórno-biochemického vyšetrenia krvi a pitevných nálezov konštatoval endotoxémiu v dôsledku tepelného stresu.

V tejto zložitej situácii sa našlo niekoľko odborníkov z oblasti výživy a veterinárneho lekárstva, ktorí ponúkli svoju pomoc a prostredníctvom nich sme dávali časť vzoriek krmív aj orgánov zvierat analyzovať do nezávislých laboratórií v rámci Slovenska aj do zahraničia. Výsledky rozborov však jednoznačne nezdôvodnili takýto hromadný úhyn dojníc v krátkom čase.

Posledná pitva prebehla 14.8.2020 pri úhyne dojnice, z kravína č. 2. Vykonali ju prizvaní patológovia zo Štátneho veterinárneho ústavu vo Zvolene. Výsledky sa k nám dostali 19.8.2020. Potvrdili endotoxémiu v dôsledku tepelného stresu. V súčasnosti čakáme na posledné výsledky rozborov orgánov a záverečné oficiálne odborné zhodnotenie príčin úhynu.

Na záver chcem dodať, že zo všetkých hrôzostrašných zážitkov, ktoré sme za uplynulý mesiac zažili, je najhorší ten, že neexistuje žiadna pomoc zo strany štátu, usmernenie, postupy, čokoľvek čo by pomohlo riešiť takúto situáciu. Rozbory vzoriek trvajú veľmi dlho a výsledky po 14 dňoch keď hľadáte rýchlo odpoveď sú už neskoro. Niekoľkokrát som opakovala, že som si naivne myslela, že v pondelok 3.8.2020 nastúpi k nám aspoň 10 štátnych veterinárnych lekárov, ktorí začnú pitvať zvieratá odoberať orgány a zasielať do všetkých možných laboratórií v rámci SR aby sa čo najrýchlejšie zistilo čo sa udialo. No bohužiaľ sa to nestalo.

Neprajem nikomu zažiť takú bezmocnosť akú sme zažili my, keď sme nedokázali rýchlo zistiť príčinu a zastaviť úhyn zvierat. Nikto z nás tu pracujúcich na august 2020 nikdy nezabudne.

Obraciame sa preto na širokú poľnohospodársku verejnosť s prosbou o finančnú pomoc, ktorú by sme radi použili na obnovu zvierat základného stáda.